

Brahmabindu Upanishad

——
ब्रह्मबिन्दूपनिषत् ११

——
Document Information

Text title : Brahmabindu Upanishad

File name : brahmabindu.itx

Category : upanishhat

Location : doc_upanishhat

Author : Vedic Tradition

Transliterated by : S.

Proofread by : S.

Description-comments : 11/108; Krishna-Yajurveda Sannyasa Upanishad

Latest update : September 27, 1999

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

April 1, 2025

sanskritdocuments.org

ब्रह्मबिन्दूपनिषत् ११

॥ ब्रह्मबिन्दूपनिषत् ॥ 11
अमृतबिन्दूपनिषद्वेद्यं यत्परमाक्षरम् ।
तदेव हि त्रिपाद्रामचन्द्राख्यं नः परा गतिः ॥
ॐ सहनाववत्विति शान्तिः ॥
ॐ मनो हि द्विविधं प्रोक्तं शुद्धं चाशुद्धमेव च ।
अशुद्धं कामसङ्कल्पं शुद्धं कामविवर्जितम् ॥ १ ॥
मन एव मनुष्याणां कारणं बन्धमोक्षयोः ।
बन्धाय विषयासक्तं मुक्त्यै निर्विषयं स्मृतम् ॥ २ ॥
यतो निर्विषयस्यास्य मनसो मुक्तिरिष्यते ।
तस्मान्निर्विषयं नित्यं मनः कार्यं मुमुक्षुणा ॥ ३ ॥
निरस्तविषयासङ्गं सन्निरुद्धं मनो हृदि ।
यदा यात्युन्मनीभावं तदा तत्परमं पदम् ॥ ४ ॥
तावदेव निरोद्धव्यं यावद्धृदि गतं क्षयम् ।
एतज्ज्ञानं च ध्यानं च अतोऽन्यो ग्रन्थविस्तरः ॥ ५ ॥
नैव चिन्त्यं न वाचिन्त्यमचिन्त्यं चिन्त्यमेव च ।
पक्षपात विनिर्मुक्तं ब्रह्म सम्पद्यते तदा ॥ ६ ॥
स्वरेण सन्ध्ययेद्योगमस्वरं भावयेत्परम् ।
अस्वरेण हि भावेन भावो नाभाव इष्यते ॥ ७ ॥
तदेव निष्कलं ब्रह्म निर्विकल्पं निरञ्जनम् ।
तद्ब्रह्माहमिति ज्ञात्वा ब्रह्म सम्पद्यते ध्रुवम् ॥ ८ ॥
निर्विकल्पमनन्तं च हेतुदृष्टान्तवर्जितम् ।
अप्रमेयमनादिं च ज्ञात्वा च परमं शिवम् ॥ ९ ॥

न निरोधो न चोत्पत्तिर्न बद्धो न च साधकः ।
 न मुमुक्षुर्न वै मुक्त इत्येषा परमार्थता ॥ १० ॥
 एक एवात्मा मन्तव्यो जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिषु ।
 स्थानत्रयाद्यतीतस्य पुनर्जन्म न विद्यते ॥ ११ ॥
 एक एव हि भूतात्मा भूते भूते व्यवस्थितः ।
 एकधा बहुधा चैव दृश्यते जलचन्द्रवत् ॥ १२ ॥
 घटसंवृतमाकाशं लीयमाने घटे यथा ।
 घटो लीयेत नाकाशं तद्वज्जीवो नभोपमः ॥ १३ ॥
 घटवद्विधाकारं भिद्यमानं पुनः पुनः ।
 तद्भ्रमं न च जानाति स जानाति च नित्यशः ॥ १४ ॥
 शब्दमायावृतो यावत्तावत्तिष्ठति पुष्करे ।
 भिन्ने तमसि चैकत्वमेक एवानुपश्यति ॥ १५ ॥
 शब्दाक्षरं परं ब्रह्म तस्मिन्क्षीणे यदक्षरम् ।
 तद्विद्वानक्षरं ध्यायेद्यदीच्छेच्छान्तिमात्मनः ॥ १६ ॥
 द्वे विद्ये वेदितव्ये तु शब्दब्रह्म परं च यत् ।
 शब्दब्रह्मणि निष्णातः परं ब्रह्माधिगच्छति ॥ १७ ॥
 ग्रन्थमभ्यस्य मेधावी ज्ञानविज्ञानतत्परः ।
 पलालमिव धान्यार्थी त्यजेद्ग्रन्थमशेषतः ॥ १८ ॥
 गवामनेकवर्णानां क्षीरस्याप्येकवर्णता ।
 क्षीरवत्पश्यते ज्ञानं लिङ्गिनस्तु गवां यथा ॥ १९ ॥
 घृतमिव पयसि निगूढं भूते भूते च वसति विज्ञानम् ।
 सततं मन्थयितव्यं मनसा मन्थानभूतेन ॥ २० ॥
 ज्ञाननेत्रं समाधाय चोद्धरेद्वह्निवत्परम् ।
 निष्कलं निर्मलं शान्तं तद्ब्रह्माहमिति स्मृतम् ॥ २१ ॥
 सर्वभूताधिवासं च यद्भूतेषु वसत्यपि ।
 सर्वानुग्राहकत्वेन तदस्म्यहं वासुदेवः तदस्म्यहं वासुदेव
 इति ॥ २२ ॥
 ॐ सहनाववत्विति शान्तिः ॥

इति ब्रह्मबिन्दूपनिषत्समाप्ता ॥

——
Brahmabindu Upanishad

pdf was typeset on April 1, 2025

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

